

Kedves testvéreim!

A református bibliaolvasó kalauz szerint a napokban 10 csapásról olvastunk. A XXI. században ezeknek a csapásoknak egy részére egészen valószínű magyarázataink vannak, még arra is, hogy egyes esetekben miért éppen abban a sorrendben történtek a csapások, míg bizonyos csapásoknál bizony a mai napig nem tudjuk, hogy mi és hogyan is történt. A mai olvasót persze izgatná ez a kérdés, de ma nem akarok ebbe belemenni. Más teológiai üzenet fogott meg és inkább erről szeretnék beszélni.

Ehhez először is szükséges a háttérrel ismernünk, hogy miért is volt ez a 10 csapás? Nos, a 10 csapás háttere egy Isten-harc, ahol az egyiptomiak istenei és az izraeliták Istene között kellett eldőlnie, hogy ki az erősebb. A csata elején döntetlenre állt a dolog, de azután már sem ismételni nem tudtak az egyiptomiak, sem pedig megszüntetni a csapást. Az utolsó csapásnál, az egyiptomi elsőszülött fiúgyermek halálánál már megrettent a fáraó és engedett Mózes Istenének, aki azért küldte Mózeszt a fáraóhoz, hogy a népet Kánaán földjére visszavezesse.

Ami nekem ma fontos volt ebben a történetben:

- Először is az, hogy Isten népét ki kell szabadítani.
- Másodszor az, hogy ehhez prófétákat von be Isten.
- Harmadszor az, hogy az istenharcban eleinte fel tudja mutatni a hamis isten követője is azt, amit az igazi.
- Negyedszer az, hogy csapások mindig is voltak.
- Ötödször az, hogy az istentelen ember számára ezek a csapások belül semmilyen változást nem hoztak.
- Hatodszor az, hogy a hívők számára a megtartatás és a szabadulás életük meghatározó története.
- Hetedszer a liturgia szerepe a megtartatásban.

1. Ebben a régi történetben egy halálra ítélt népet kellett megmenteni. A történetet könnyű magunk elé képzelni, gyermekekként még könyvekben is láthattuk ezeket a képeket, akár Mózeszt, akár a fáraót, vagy a 10 csapást. Azt már sokkal nehezebb magunk elé képzelni, hogy Isten népét ma is ártó erők közepette kell Istennek kimentenie, pedig ez most is így van. Ha nem lenne kegyelem, ha nem lennének hívő hittestvérek, ha nem lenne gondviselés, ha nem lenne áldás, ha nem lenne biblia, ha nem lenne csoda, ha nem lenne kihez imádkozni, akkor árvák, kiszolgáltatottak lennénk ebben a világban, elveszettek örök élet nélkül. A komfortérzés eltakarta előlünk azt, hogy mennyire komoly ártó erők közt élünk. Most kezdjük csak kapizsgálni a megállíthatatlan bajok közelsége okán.

2. Isten megtehetné, hogy valami durva beavatkozással mentse népét, de az a szokása, hogy prófétákat használ fel ehhez, akik nem egyszerűen az általános hitigazságok ismerői és azok szerint élő emberek, hanem küldetésük Isten népének megmentése. Soha nem voltak népszerűek, mindig is támadták őket jobbról, balról, alulról, felülről. A családjuk nem értette, hogy miért nem élnek velük normális életet, a hívek nem értették, hogy miért fenyegetőznek, a hitetlenek vagy erkölcsöszőknek látták őket, vagy örülteknek, a papság egyenetlennek tartotta a teológiájukat és nem szerette, hogy őket is kritizálták a próféták. Isten azonban újból és újból belső elhívással prófétákat támasztott, akiknek a feladata nem kevesebb volt, mint Isten ítéletét és szabadítását meghirdetni. A mentés végett. Néha évtizedekig nincsenek próféták, máskor viszont akár többen is vannak egyszerre. Jelenlegi református egyházunk száz sebből vérzik, és

Tatabánya-Óvárosi Református Gyülekezet

Hamar László lelkész

Elhangzott 2022. október 16-án

már nagyon kell, hogy prófétát támasszon köztünk az Isten. Ha nem lesz Mózesünk, akkor akár egy tél tönkretesz minket gazdaságilag, a presbiteri rendszerünk is már egyre több helyen nem a kiválasztás alapján történik, hanem lasszóval fogással, a presbitériumok jelentős részében már most nem szent a 10 parancsolat, az istentiszteletre járás, a hit a Feltámadottban, a Megváltóban. Soroljam még? Nem sorolom. Imádkozzunk prófétákért, akik kimenekítenek minket, mert sem a felülről jövő követhetetlen strukturális változások és személycserék, sem pedig az alulról kipróbált improvizálásaink nem elegendőek a szabadításhoz, csak ideig-óráig való túléléshez.

3. Az istenharc elején a csodákat le tudták utánozni az egyiptomiak is. Azt, amit Istentől vár a legtöbb ember, a biztonságérzet, a kényelem, a csodák, a lelki borzongások, szórakoztatások, mint például botból kígyó, a kenyér, a cirkusz, ezek az Isten népén, az egyházon kívül is megtalálhatók. De aztán van egy pont, ahol már ezek kevésnek bizonyulnak. Van, amit csak az Isten tud tenni. És hiába szeretnénk a jóistenkézéssel azt remélni, hogy Isten csak a kellemesebb, szívet melengetőbb dolgokban tud és akar többet adni a világnál, sajnos nem, csapásokat is ő engedhet e világra. Ő Mindenható. Tényleg csak ő ad néha kegyelmet a kegyetlen világban. De olykor ő enged ránk kivédhetetlen ítéletet is. Isten ő és nem trükköket bevető mágus.

4. Jóllehet, a 10 csapás egy istenharc része volt, de azért mostanában újra kezdjük tanulni, hogy csapások voltak és vannak nem csak Afrikában, Dél Amerikában és Ázsiában, hanem Európában és Magyarországon is. A csapásokkal általában nem számol sem a hitetlen világ, sem a hívő. Pedig józanul számolnunk kellene, nekünk hívőknek különösen azzal, hogy járványok, állatvész, növényi vész, természeti csapások, háborúk voltak, vannak és lesznek. Amikor jött a Covid-19 csapás, akkor volt olyan kórház, ahol a kápolna újra kezdett megtelni. Ma már ismét kiürült, a megúszás magabiztossá tette az embereket. A csapásokkal először nem számolunk, utána pedig próbáljuk gyorsan elfelejteni. Nagyon rossz gyakorlat. A csapások istenfélelemre és emberszeretetre kellenének, hogy tanítsanak.

5. Ahogyan a fáraó a szívében semmit nem változott, úgy ez a mai világ akkor, amikor ilyen világválságban élünk, semmit nem tanul a hibáiból. A kicsinyes érdekek miatt egész kontinensek szenvednek, de semmi katarzis nem következett, a válságkezelésben sem felül, sem pedig alul nem látni változást. A válságállapotok Isten után kiáltanak, de az emberek nem. Nem csak egykor a fáraó nem, hanem azóta is vezetők, sőt népek nem kiáltanak Isten után, pedig a csapások már mérhetetlen szenvedést okoznak nekik. És nem téríti ki őket a rossz kerékvágásból semmi. Testvéreim! Ez fáj nekem a legjobban az eddig felsorolt pontok közül. Az, hogy 100 csapás közepette élünk, de ugyanabban az istentelenségben él a legtöbb ember, mint akkor, amikor éppen jobban ment a dolga.

6. Izrael népe számára a 10 csapás, és az utolsóhoz köthető szabadulás, a páska-ünnep örökre a legfontosabb történelmi eseményévé vált. Azt tapasztalták meg, hogy az ellehetetlenült helyzetükben Isten kimenekítette őket. Ez az élmény a zsidó népet később folyamatos hitvallásokra indította. A reformáció idején is az akkori magyar megtért hívők nem csak arról szóltak, hogy fontos dolog a biblia, meg a hit, hanem arról is, hogy Isten a törököket a bűnök miatt eresztette rá Európára és hazánkra és csak a bűnbánat segít. Isten szabadítása konkrét, akkori történelmi esemény volt számukra. Politikailag és egyéni élettörténetben is. Nem valami maszatos dolog, hanem konkrét szabadítási és megtartatási történet. Nem véletlen, hogy jelenleg református egyházunkban talán a legerősebb misszióink az iszákosmentő, a drogosokat mentő és a kórházmisszió. Itt mindenkinek konkrét szabadítási története van. Hogy a mi

gyülekezetünkben hoztak a közelmúltból példát: az, hogy 3 éve a semmiből hirtelen több, mint 30 millió Ft-os támogatást kaptunk a templom tetőre, az akkora szabadulást hozott a gyülekezetnek, hogy azóta is tudunk ide, ebbe a templomba járni. Ha ez nem lett volna, akkor már rég csak házaknál gyűlhetnénk össze, mivel a tető életveszélyes állapotban volt. Gyülekezetünknek ezt a történetet nagy becsben kell tartania, és sokáig kell ezt tovább adnia!

7. A 10. csapás elkerülése végett a népnek egy liturgiát kellett végrehajtania. Mindenkinek. Az életük és a nép jövője múlott ezen. Be kellett kenni az ajtófélfákat és szemöldökfákat áldozati állat vérével. Mindenki megtette. Érezték, hogy meg kell tenniük. Meg is menekedtek. Ma a liturgia a református egyház mostohagyermeké. Van, mert kell, hogy legyen, de inkább csak színesítő jelleggel van és nem azért, mert liturgia nélkül elvesznénk. A felelőtlen gondolkodásmód odáig vezetett, hogy már istentiszteletre sem járnak a reformátusok, mert a liturgia minék. Akit érdekel a teológia, annak ott az internet. Így van. De mennyire más az, amikor itt a gyülekezeti istentiszteleten együtt éljük át a liturgiában a múlttal-jelennel-jövővel való beágyazottságunkat, vagy az áldást, mint amikor evés közben megnézünk valami igehirdetést a neten, de a liturgiát persze kivágjuk. Így időt nyerünk. És közben a lelkünket veszítjük. A liturgia mindig macerás, figyelmet követel, tovább gondolást, bizonyos vallásgyakorlatok megvalósítását, ugyanakkor megvéd a halál angyalától. Ha például egy kórházban az onkológiai osztályon valaki hívő ember teológiáról beszélget a szobatársával, az mennyire más, mint ha ugyanez a beteg egy hittestvérével úrvacsorázik. Ami egyébként nem feltétlenül könnyen megvalósítható.

Testvéreim! A 10 csapás sokakat formált egykoron. Aki azt a maga lelki hasznára tudta fordítani, az megmenekülést, üdvösséget nyert általa. akit nem érdekelt, az semmit nem változott. A mostani idők csapásai olyan lehetőséget kínálnak fel nekünk, ami nagy nyereségünkre lehet. Csak éljünk vele, amíg nem késő! Ámen.